हिलिहाङ गाउँपालिका
पञ्चमी, पाँचथर ।

हिलिहाङ गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र नेपालको संविधानद्वारा आत्मसात गरिएको संघीय शासन प्रणाली अनुरुप राज्य पुनसंरचनाबाट पाँचथर जिल्लाका साविक ४ : भारपा) गाउँविकास समितिहरु, सुभाङ, पन्चमी, अमरपुरको पुनर्गठनबाट संविधानले (परिकल्पना गरेको स्थानीय तहको रुपमा हिलिहाङ गाउँपालिकाको गठन भएको छ । प्रशासनिक रुपमा ७ ओटा वार्डमा विभाजन गरिएको यस गाउँपालिकाको केन्द्र साबिक पञ्चमी गा वडा नं .पा .हाल हिलिहाङ गा .स .वि .४ मा रहेको छ । यस गाउँपालिकाको प्रथम स्थानिय निर्वाचन पछि निर्वाचित अध्यक्ष श्री भुवानी प्रसाद लिङदेन हुनुहुनछ भने उपाध्यक्ष श्री सुमित्रा उप्रेती हुनुहुन्छ । परापूर्व कालदेखि बसोवास गर्दै आइरहेका (सेढाई) किराँत जातिहरुको धार्मिक,सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक महत्वको यस दरवार क्षेत्रलाइ देश तथा विश्वसामु चिनाउने उद्देश्यको साथ यस गाउँपालिकाको नाम हिलिहाङ गाउँपालिका राखिएको हो ।

भौगोलिक रुपमा यो गाउँपालिकाको सीमाना पूर्वमा फालेलुङ गाउँपालिकाको प्रशिद्ध आगेजुङ गुम्बा र याङवरक गाउँपालिका संग जोडिएको छ भने, पश्चिममा पाँचथर र तेह्रथुमको सिमानामा बग्ने तमोर नदी, उत्तरमा पाँचथर र ताप्लेजुङको सिमानामा बग्ने काबेली नदी र दक्षिणमा फिदिम नगरपालिकासँग सिमाना जोडिएको छ। १२३०१. वर्ग किलोमीटरमा फैलिएको यस गाउँपालिकाको कुल जनसङ्ख्या २२,२९५ रहेको छ।विभिन्न धर्मावलम्बी, जात जाति तथा बहुसाँस्कृतिक बनौट भएको यस-गाउँपालिकामा सामाजिक सदभाव तथा धार्मिक सहिष्णुता परापुर्वकालदेखि रहि आएको छ । प्राकृतिक रुपमा यस गाउँपालिकाको सीमा भित्र अत्यन्तै रमणीय पर्यटकिय स्थलहरु पर्दछन । पर्यटकिय क्षेत्र जोरपोखरी, आगेजुङ गुम्बा, हिलिहाङ दरबार क्षेत्र, भोटे गढि, किराँत माङहिम लगायतका धार्मिक, साँस्कृतिक तथा ऐतिहासिक महत्व बोकेका सम्पदा हरुले यस गाउँपालिकाको शोभा बढाएको छ ।

नेपाल एकिकरण हुनुपूर्वनै पल्लो किराँतको नामले चिनिएको यस क्षेत्रमा थुप्रै साना राजा रजौटाहरु रहेका र ति मध्ये हस्तपुर याङवरक यकका शक्तिशाली राजाको रुपमा राजा हिलिहाङ रहेको यहाँका ऐतिहासिक तथा पुरातात्वीक संरचनाहरुले प्रमाणित गर्दछ । हिलिहाङ राजाको पालामा बनाईएको दरबार क्षेत्र हाल सम्म पनि स्थानिय, हिलिहाङ फाउण्डेसन तथा विभिन्न संघ संस्थाहरुको प्रयास स्वरुप संरक्षण भईरहेको अवस्था छ । हिलिहाङ गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रममा पर्यटन सम्बन्धी नीति अन्तर्गत यस दरबार क्षेत्रको विकासका लागि गुरू योजना बनाउने तथा यस क्षेत्रको संरक्षण गरी हिलिहाङ दरबार संग्रहालय समेतको स्थापना गर्ने रहेको छ । समुद्री सतह बाट करिब १२ देखि १४ सय मिटर उँचाईमा अवस्थित साबिक पाँचथरको नागी, अमरपुर र पञ्चमी गाको .स .वि . -सिमानामा यो दरबार क्षेत्र करिब १२१३ सय रोपनिमा फैलिएको छ ।

भौगोलिक अवस्थिति

फैलावट -२७.०९^{0} उत्तरी अक्षाशं देखि ८७.४०^{0} पुर्वी देशान्तर मा अवस्थित छ

क्षेत्रफल -१२३.०१ वर्ग किलीमिटर

सिमाना -पुर्वमा - फालेलुङ र याङवरक गाउँपालिका
पश्चिममा - तेह्रथुम जिल्ला ।
उत्तरमा - पाथिभर याङवरक गाउँपालिका ताप्लेजुङ ।
दक्षिणमा - फिदिम नगरपालिका ।

उचाइ -समुन्द्र सतह देखि १३८० फिट (हिलिहाङ७, माझिटार, तमोरबगर) देखि ५४०० फिट उचाईमा (आगेजुङ डाँडा) सम्मा

हावापानी -उष्ण, समसितोष्ण, शितोष्ण

तापक्रम -अधिकतम- २६0 सेल्सियस, न्युनताम - ३.२० सेल्सियस

बार्षिक ओषत वर्षा - २१२० मि.मि.

वडा अनुसार घरधुरी र जनसंख्या

वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	जम्मा
जम्मा घरधुरी सं.	४८०	७१४	४५९	४९१	७७९	६१८	७८२	४३२३
जम्मा जनसंख्या.	२६३२	३७५६	२१२३	२४२४	३९९०	२९०९	४४६१	२२२९५
पुरुष	१३५५	२०३०	१०९८	१२७६	२१०५	१५१३	२२९२	११६६९
महिला	१२७७	१७२६	१०२५	११४८	१८८५	१३९६	२१६९	१०६२६

वडा अनुसार जातीयता जनसंख्या

वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	जम्मा
लिम्बु	५६५	६२५	१०६३	११०७	२२७९	१४८१	११८७	८३०७
ब्राहमण/क्षेत्री	७९०	१९७५	६००	९८७	९२८	८६८	११६०	७३०८
तामाङ	५८३	४९०	०	२६	७७	२२८	११९९	२६०३
कामी	१८९	९८	१००	१५५	१८६	१४०	३०३	११७१
राई	२६२	६८	१८८	०	२५	३	३१३	८५९
नेवार	१०३	१५७	१७	३५	७२	८५	१३९	६०८
दमाई	८५	६३	४३	५४	८८	६३	११	४०७
सार्की	३	०	०	०	३१२	०	०	३१५
माझी	०	२२१	०	०	०	०	१४९	३७०
मगर	५२	५९	०	४१	०	०	०	१५२
शेर्पा	०	०	१११	०	२३	१२	०	१४६
गुरुङ	०	०	१	०	०	२६	०	२७
घर्ती भुजेल	०	०	०	१९	०	०	०	१९
थारु	०	०	०	०	०	३	०	३
जम्मा	२६३२	३७५६	२१२३	२४२४	३९९०	२९०९	४४६१	२२२९५

उमेर अनुसार जनसंख्या

वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	जम्मा	प्र.
०-५ बर्ष	२१३	२६३	१४६	२१५	३०७	१९३	३५१	१६८८	७.६
५-९ बर्ष	२४६	३४८	१७९	२३१	३५९	२६६	४५६	२०८५	९.४
१०-१४ बर्ष	२३३	३८४	२००	२३५	३९७	२७१	४८४	२२०४	९.९
१५-१९ बर्ष	२५६	३८५	२०९	२१८	३९०	३०७	४४१	२२०६	९.९
२०-२४ बर्ष	२६४	४२१	२२८	२२३	४२२	३२३	४६३	२३४४	१०.५
२५-२९ बर्ष	२६३	३८२	२२४	२५१	४०६	२६५	४०४	२१९५	९.८
३०-३४ बर्ष	२११	२९०	१७५	२०९	३३६	२१०	३६३	१७९४	८.०
३५-३९ बर्ष	१९४	२२३	१४४	१४७	२४४	१४६	३०९	१४०७	६.३
४०-४४ बर्ष	११७	२०६	१०२	१३७	१८२	१५६	२१०	१११०	५.०
४५-४९ बर्ष	१२६	१४५	९९	१२१	१८४	१५३	२११	१०३९	४.७
५०-५४ बर्ष	१३४	२०७	९८	१०६	२०१	१७४	१८२	११०२	४.९
५५-५९ बर्ष	१०८	१४४	९४	८५	१८५	१३३	१६७	९१६	४.१
६०-६४ बर्ष	९१	१२०	८०	७९	१३४	११३	१२७	७४४	३.३
६५-६९ बर्ष	४६	७९	५८	५५	८८	७१	१०३	५००	२.२
७०-७४बर्ष	५०	४७	४७	४९	५६	४६	८६	३८१	१.७
७५-७९बर्ष	३३	४६	२४	२४	३२	३१	४५	२३५	१.१
८० भन्दा बढी	४७	६६	१६	३९	६७	५१	५९	३४५	१.५
जम्मा	२६३२	३७५६	२१२३	२४२४	३९९०	२९०९	४४६१	२२२९५	१००

वडा अनुसार घरधुरी र जनसंख्या

धर्म अनुसार वर्गीकरण	१	२	३	४	५	६	७	जम्मा
हिन्दु	१२४४	२५७३	७६०	१२३६	१५४४	१११९	१८१०	१०२८६
किराँत	७२६	६८९	१२२४	१०७८	२१९१	१४५७	१४३५	८८००
बौद्ध	६१७	४८८	११६	१०२	११७	३२५	११९३	२९५८
क्रिश्चियन	४५	६	२३	८	१३८	८	२३	२५१
जम्मा	२६३२	३७५६	२१२३	२४२४	३९९०	२९०९	४४६१	२२२९५

शैक्षिक स्थिति ३ वर्ष भन्दा माथि

वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	जम्मा	प्रति.
पूर्व प्राथमिक	१०१	११५	८०	१४८	१०९	११०	१५५	८१८	३.९
आ.वि. १-८	१०४५	१५०३	७११	८०१	१५१५	११९५	१८६३	८६३३	४०.९
मा.वि. ९-१२	८०२	११७४	७२७	६०२	१२६७	६०७	१११७	६२९६	२९.८
स्नातक तह	७५	६२	४१	४७	१११	४१	४९	४२६	२.
स्नातको तर	३१	१६	२३	१२	३१	१४	३१	१५८	०.७
साक्षर साधारण ले.ग.स.	२३७	६२२	२६९	४४०	४८८	४६७	७००	३२२३	१५.३
निरक्षर	१८५	७८	१७५	२४३	२५३	३४८	२८१	१५६३	७.४

पेशा १० बर्ष भन्दा माथी

वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	जम्मा	प्र.
कृषि तथा पशुपालन	९५३	१५७९	१०११	९७३	१३६२	११११	११०२	८०९१	४३.७
विद्यार्थी	४३९	७१५	४६६	४५५	८२१	५४९	९०७	४३५२	२३.५
घरायसी काम/गृहणी	१४७	१६७	९	१३५	३४६	३०८	६५९	१७७१	९.६
बैदेशिक रोजगार	११४	१२१	१४३	१७६	२५२	१८८	२०९	१२०३	६.५
ज्याला+मजदुरी	१३०	२३५	११	५३	१२४	३५	१७३	७६१	४.१

घरधुरी अनुसार खेती गरिएका बालीनालीहरु

वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	जम्मा
धान खेती गर्ने	१०५	२०७	१८५	२८७	३४२	२५४	९६	१४७६
विक्री गर्ने	१	२		४	१	४	३	१५
जम्मा उत्पादन कि.ग्रा.	४९५६८	९६२००	१०९९७८	१७१२७२	१९६९००	९५७६८	६९४१५	७८९१०१
ज.औ.उ.कि.गा.	४७२.१	४६४.७	५९४.५	५९६.८	५७५.७	३७७	७२३	५३४.६
मकै खेती गर्ने	४३२	५६६	३८८	४४३	६९२	५२६	७४२	३७८९
विक्री गर्ने	७	३	३	३८	१३	११	६	८१
जम्मा उत्पादन कि.ग्रा.	११२९१२	२९१७३३	१११८७६	१४५८६६	३१५६८०	११४७५३	१९३२२६	१२८६०४६
ज.औ.उ.कि.गा.	२६१	५१५	२८८	३२९	४५६	२१८	२६०	३३९
गहुँ खेती गर्ने		२	२	२	९	३	३	२१
विक्री गर्ने					१			१
जम्मा उत्पादन कि.ग्रा.	६८	१८०	१८०	८४०	५४०	३००	२१०८	४२१६
ज.औ.उ.कि.गा.	३४	९०	९०	९३	१८०	१००	१००	३४
कोदो खेती गर्ने	३००	८०	२२८	२५३	३८९	३९०	२५८	१८९८
विक्री गर्ने	१४	३	२६	६२	१६	६८	१	१९०
जम्मा उत्पादन कि.ग्रा.	४४२०९	१०४०३	३९८०८	३०८१२	११६३८८	५६४४४	१७०३४	३१५०९८
ज.औ.उ.कि.गा.	१४७	१३०	१७४	१२१	२९९	१४४	६६	१६६
ज.खाद्यन्न उ. कि.ग्र. मा	२०६६८९	३९८४०४	२६१८४२	३४८१३०	६२९८०८	२६७५०५	२७९९७५	२३९२३५३

जनशक्तिको अवस्था

वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	जम्मा
नेपाल आर्मी	७	३	१	२	४		१६	३३
HA/Nurse	१०	७	३	२	२	१	५	३०
Nepal Police/शस्त्र प्रहरी	३	२	१	२	२	१	१०	२१
Engineer	५	३	२	१	१	३	१	१६
DFO/रेन्जर	१	०	०	०	०	०	०	१
मेडिकल डाक्टर	४	२	०	०	०	०	०	६
पाइलट	०	०	०	०	०	०	०	०
कानुन व्यबसायि		१	२	०	१	०	०	४

परीवारको मुख्य आम्दानीको स्रोत

वडा नं	कृषि तथा पशुपालन	बैदेशिक रोजगार	नोकरी	अर्धदक्ष श्रमिक	व्यापार सबै	दक्ष श्रमिक	पेन्सन	अन्य	घरधुरी संख्या
१	२४९	१०५	४१	२८	२६	१३	१२	६	४८०
२	५८८	१३	२४	२८	५३	१	२	५	७१४
३	३५९	४३	१७		३९		१		४५९
४	३४७	६८	३४	१९	८	४	७	४	४९१

५	५५१	५६	४३	७८	४१	८		२	७७९
६	५२२	२३	२२	३	३७		५	६	६१८
७	३८६	११८	८४	१०२	२९	७	१४	४२	७८२
जाति अनुसार									
ब्राहमण/क्षेत्री/सन्यासी/ठकुरी	१०२३	९६	१२३	३७	१०२	६	५	१४	१४०६
लिम्बु	११६८	१८७	६९	१२१	६८	७	१२	१५	१६४७
अन्य जनजाती	५७४	१००	४८	५४	५४	९	२२	३१	८९२
दलित	२३७	४३	२५	४६	९	११	२	५	३७८
जम्मा	३००२	४२६	२६५	२५८	२३३	३३	४१	६५	४३२३

सामाजिक आर्थिक अवस्था

वडा नं	तुलनात्मक गरिब		मध्यम बर्गिय		तुलनात्मक धनि	
	Num.	%	Num.	%	Num.	%
१	२५१	५२.३	१७७	३६.९	५२	१०.८
२	४३३	६०.६	२४२	३३.९	३९	५.५
३	२६७	५८.२	१४७	३२.०	४५	९.८
४	२४३	४९.५	२३१	४७	१७	३.५
५	५३४	६८.५	२२०	२८.२	२५	३.२
६	४४६	७२.२	१५९	२५.७	१३	२.१
७	५१८	६६.२	२२८	२९.२	३६	४.६
जातीयताको बर्गिकरण						
ब्राहमण छेत्री	७०१	४९.९	५८३	४१.५	१२२	८.७
लिम्बु	१०९४	६६.४	४९३	२९.९	६०	३.६
अन्य जनजाती	५८४	६५.५	२७१	३०.४	३७	४.१
दलित	३१३	८२.८	५७	१५.१	८	२.१
जम्मा	२६९२	६२.३	१४०४	३२.५	२२७	५.३

भुवानी प्रसाद लिङदेन सुमित्रा उप्रेती बिक्रम लिम्बु
अध्यक्ष उपाध्यक्ष प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

गोपी कृष्ण भण्डारी भीम हेम्ब्या मदन गौतम श्रीप्रसाद शिगू
१ नं. वडा अध्यक्ष २ नं. वडा अध्यक्ष ३ नं. वडा अध्यक्ष ४ नं. वडा अध्यक्ष

लक्ष्मी प्रसाद सुहाङ कृष्ण बहादुर यवा तिल बिक्रम इधिङ्गो कामुदा गुरुङ
५ नं. वडा अध्यक्ष ६ नं. वडा अध्यक्ष ७ नं. वडा अध्यक्ष का.पा. सदस्य

बिष्णुकला उभरकोटी मेनुका बजगाई माया कन्दङवा दुर्गामाया परियार
का.पा. सदस्य का.पा. सदस्य का.पा. सदस्य का.पा. सदस्य

सम्पर्क ठेगाना : हिलिहाङ गाउँपालिका पञ्चमी पाँचथर ।
सम्पर्क फोन नं. : ९८५२६८४४७७
फेसबुक :https://www.facebook.com/हिलिहाङ-गाउपालिका-1634030753319883/
ईमेल ठेगाना : hilihangruralmun@gmail.com

हिलिहाङ गाउँपालिकाको तथ्याङ्किय झलक २०७६